

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Nicolai Hieronymi Gvndlingii J. C. Ivs Naturæ ac Gentivm

Gundling, Nicolaus Hieronymus

Halæ Magdebvrgicæ, 1736

Cap. XXII.

urn:nbn:de:gbv:45:1-208

sed restituunt fere, quod extat. Quod regulam in præcedenti capite stabilitam non tollit, utpote quæ de iure, non de iuris legitimi remissione, aut difficili eiusdem probatione intelligenda est.

CAP. XXII.

DE CAUSSIS ET EFFECTV DOMINII IN CIVI- TATE.

§. I.

PLures plerumque ACQVIRENDI DOMINIVM MODI, quam capite XX. proposuimus, recensentur; non autem sunt PLVRES. *Accessiones* omnes, etiam naturales, non sunt modi acquirendi, sed acquisitionum, ceu supra monitum, occasiones.

§. II.

Sed potest tamen ciuitas determinare amplius, quid sit OCCVPARE, & clarius habendi apprehendendique signum constituere.

§. III.

Ex ea ratione IUSTINIANVS *Trebatii* opinionem de vulneratione feræ repudiauit,
R diauit,

diauit, & in occupatione rei nullius plenissimam capionem introduxit.

§. IV.

Hinc nec *videnti* & animum habendi *verbis signisque declaranti* aliquid iuris adtribuit, quam legislationem arbitrariam ICTI hodierni plerique pro ipso naturali iuri venditant.

§. V.

Ex quo fonte Neruæ quoque opinio fluxit, feras in siluis circumseptis *vagantes* & pisces in stagnis existentes non possideri contententis.

§. VI.

Eadem ciuitas determinat, quid sit pro re MOBILI atque IMMOBILI habendum, quæ ratione singulæ sint *occupanda*. Secundum hoc ius arbitrium *Chalcidenses* præ *Andriis* ACANTHON ciuitatem occupasse dicendi essent: quæ de re Plutarchus in *questionibus Græcis* Tom. II. p. 298. consulendus. Simpliciori iure naturali verò ad utrosque ciuitas pertinuisset, tum ad *relum* emittentes Andrios, tum cursu ac corpore Acanthon adtingentes Chalcidenses.

§. VII.

Hinc illi utique ciuibus possunt iniungere, feras ut bestias arctius custodiant, non, quia possessione amissa desunt esse *nostræ*

nostræ, sed quia haud facile *dignosci*, aut denuo vindicari possunt. Quam rationem sane ius *Romanum* habuisse constat potissimum. Nunquam enim istud in possessione sola dominii vim constituit, quod e philosophia eiusdem iuris confit, possessione cicurum animalium amissa dominium durare adhuc existimantis.

§. VIII.

Nec dubitandum, quin liceat mansuetis bestiis SIMILES declarare, quæ sua natura videntur FERÆ. Ita *pauones*, *columbæ*, quid? quod interdum *apes* apud nos fere mansuetam habere naturam creduntur. Euolant, redeunt, ceu animalia mansueta, rarissimeque animam redeundi deponunt. Et fac, illum deponere bestiam alioquin in nostris regionibus *raram*, immo plane *non obuiam*; ceu sunt psittaci, corui Indici, firmiæ: quis dixerit eam cedere occupanti? inprimis cum facile inueniri dominus possit, e cuius custodia peregrina hæc animantia sunt elapsa.

§. IX.

Id quæsitum non indignum, quænam opinio de captura ferarum iuri naturali sit conuenientior, Romanorum, an Teutonum? Illi enim unicuique ex popu-

lo venandi libertatem permittebant; hi priuatos ordinarie excludebant; & omne venandi ius in Principes ac Rectores ciuitatum transferebant. Idque Gothi, Franci, Longobardi in more habuere positum, ceu Guilielmus FORNERIVS *Selection.* Lib. II. c. 26. adnotauit. Ego neutram e iure naturali necessario putem deriuandam. Non primatū ROMANORVM, quia comprehendi vix potest, quo iure fundum meum ingredi possit quisquam, vt feras ibi vagantes traiciat capiatque? Ipsi Romani propterea fundi Dominis actionem iniuriarum permiserunt, intelligentes, nemini fas esse, aliquid, me inuito, gerere in re mea. Ratio autem illa: *feras vagari*, nec alicuius adhuc proprias videri, vix ita concludit, vt propterea vnicuique indulgeri ius capiendi debeat. Capi possunt: id verum est. Sed a quo? Et certum habeo, nemini plus iuris competere, quam Domino in fundo suo, quod est obuium, trucidanti, autprehendenti. Quidquid alio sese confert, aut auolat, aliorum dominorum præda fiat. Vt omnes ad vnum venandi iure polleant, necesse non est; sicuti nec hodie permittitur alii Principi, aut nobili, quam qui est terræ dominus, vt, quod

quod abit hinc,prehendat traiciatque
istic. Igitur admodum falluntur, qui
Romanorum iurisprudentiam hac parte
ipsam rationem existimant esse cogen-
tem. Potius, quod obseruatur apud il-
los, e statu democratico deducas, eius-
que simulacrum sub monarchia quoque
conspicuum agnoscas, scilicet, vt cogi-
taret populus, in sua libertate se adhuc
agere amplius.

§. X.

TEVTONVM vero mos, quo Princi-
pes fere venantur soli, &, quibus isti
hanc facultatem vel relinquunt, vel ite-
rum indulgent, etsi utilis sit publicæ rei,
ne ciues venationi magis, quam operis
suis necessariis vacent, ac Imperantes
de cetero habeant, vnde loculos suos
augeant, inprimis cum in homines sin-
gulares parum inde redundaturum esset
commodi; non est tamen illico infe-
rendum, necessario igitur ad PRINCIPES
pertinere ius venandi. Merum hic ar-
bitrium cernitur; eoque dicendum sine
circumitione, *occupationem accessoriam*
iuri simpliciiori maxime congruentem
videri; intellige, vt DOMINVS FVNDI oc-
cupet, capiatque feras in agris fundif-
que suis sibi occurrentes. Saltem ne-
mo fundum intrare meum potest, me

incio atque prohibente; nec itidem aliquid rationis habet quisquam, quare venandi facultatem dubiam reddat mihi, ad quem pertinet RES PRINCIPALIS, id est *fundus*.

§. XI.

Idcirco nullus dubito, quin pæne eadem de ALVEO relicto, inuentis IN LITTORE, ALLUVIONE ac THESAURO sint repetenda, videlicet, occupationem ex accessione hic locum inuenire. Vt ad inuentorem aliquid perueniat, iniquum quidem non est, imo potius mori gentium congruit, quæ partem dimidiam inuentori, tanquam fortunæ præmium, vniuersim fere addicunt; de quo more Hertius consulendus in *paroemiis iuris Germanici* paroem 85. Verum tamen argumenta cogentia defunt, vt inuentor partem accipiat rei, quæ est in fundo meo detecta fortuito. Cur veteres aliter rationes iniuerint? inde forte est, quod existimarent, FORTVNAM, huius hominis opera, nonnihil lucri in Dominum sparsisse: quanquam Legislatio Romana de thesauris variauit valde.

§. XXII.

Germanorum e contrario consuetudo *ἀδέσποτα* in Rempublicam eiusque Principem transcribentium, puta, metalla,

talla, alluuiiones, mineralia, thesauros, *cetera*, populum quidem exonerat, & imperantium fiscos auget; sed naturalis interea non est, quid? quod multo longius a rationis necessaria doctrina recedit, quam Quiritium. Eripit enim singularibus rerum possessoribus occupandi, seu acquirendi occasionem fere omnem.

§. XIII.

De *accessionibus artificialibus* aliter philosophabantur iidem Romani, quam nos supra; modos acquirendi cum occasione acquirendi confundentes. Cumque abunde ea de re tum in genere, tum in specie cap. XX. §. 33. seq. differuerimus, nihil hoc loco censemus adiiciendum.

§. XIV.

Id memorabilius ciuitatem, sicut *occupandi*; ita etiam clarius DERIVANDI DOMINII signum, præter pactum, statuere sapius solere.

§. XV.

Hinc TRADITIONEM ista exigit, formam determinat, ac varia solennia, magistratus auctoritate haud raro interueniente, addit, quod *mancipatio & cessio in iure* veterum Romanorum itemque *resignatio* iudicialis Germanorum luculenter indicat.

R 4

§. XVI.

§. XVI.

Res TESTAMENTARIA Quiritium etfi non est iuris gentium, vti vulgo placet; tamen summus Imperans aut eam admittere, aut modum testandi rursus aliis legibus circumscribere, ac tot subruere solennitates miseramque diligentiam potest,

§. XVII.

Fluxerunt istæ e Romanæ Reipublicæ oeconomia, qualis apud reliquas Europæas gentes fere cessat. Admodum enim difficiliter Romani vetustissimi permittebant suis, vt bona proximis subtraherent. Igitur in comitiis calatis volebant eostestari, spectante & audiente populo vniuerso; *fm aliter, inter viuos per æs & libram familia erat transferenda; ita tamen vt dominus, quam diu viueret, sibi eam retineret? Deinde in locum populi & mancipationis, vsu sic exigente, successerunt septem testes, imago populi Romani, non alia ratione, quam vt pro agnatis & gentilibus legitime facta Lex tolleretur quoque legitime; per se enim quur tantum argumenti? Verba BYNKERSHOECKII consulto recitauit, vt qui propterea hancseriem tenuit descripsitque, ne quis testa-
menta*

menta naturæ, vel rationi tribueret,
Obferuat. Lib. II. c. 2.

§. XVIII.

Vnde infulsos, caue, populos existi-
mes, qui *testamenti* plane non vtuntur.
Optauit *Strykius* olim nostras, initio
causelarum testamentariarum, ne forent
testamenta; constatque inter omnes,
Germanos olim, Danos, Suecos, An-
glo-Saxones caruisse iis profus. Quare
vero Germani testamentis locum reli-
querint tandem, sacerdotes potissimum
fecerunt, homines Italicis moribus, bo-
nis aliorum, sub publicæ salutis atque
ecclesiæ inprimis obtentu, inhiantes, vt
alias causas arcanas, de quibus cele-
berrimus *Thomasius in fundamentis iu-
ris naturæ*, silentio inuoluamus. Et-
iam nos aliquid adnotauimus ratione
Danorum in singulari obseruatione ad
cap. II. X. de consuetudine; Gundlingia-
norum part. VII. n. 4.

§. XIX.

SUCCESSIONES AB INTESTATO vt
sint, non tam necessitatis est, quam pru-
dentia atque ordinis. Sed ordo vero
pro arbitrio variat: nec, vti supra mo-
nuimus *cap. XX. §. 66. s. præsumta con-
iectura de voluntate defuncti locum in-
uenit. Quin nec illam in successioneis*

R 5 ordi-

et persequens, in h
mutanda rei tribu
inatus, si qua a bita
cum legitur reum
in tractum restan
ter, se comparti
contra hereditibus p
Non vero dret, so
prelium, sed debi
ent, quæ itidem
et proportionem
rent.

ordine Romano posse elici laudatus BYNCKERHOECKIUS *Observat. Lib. II. cap. I.* argute demonstravit; *conditionemque cognatorum* fundamentum veteris esse successionis ostendit.

§. XX.

Cui vix obest, observari non parum æquitatis in successionis ordine Romanis ac nostris familiari. Indubium enim habeo, me apologiam scripturum omnibus omnium gentium dispositionibus, quam paradoxæ etiam videantur. Nec deest Africanis, de quibus supra, ratio, quare fratres liberis suis præferant. *Hos enim eodem secum de sanguine, aiunt, ortos: de liberis id vix constare certo.* Qui facundiæ vires experiri capiunt, inuenient hoc loco argumentum declamationum insigne.

§. XXI.

In USUCAPIONE *tempus* determinat ciuitas, ex quo *tacita dominii translatio*, & comparate *derelictio* præsumatur; quod primarium fundamentum usucapionis habendum. Semper enim illa alteri adiicit, quod est amissum ab alio. *ICTI poenam negligentiae* fere solam depereunt; ipseque *Petrus Puteanus*, *ICTUS* excellens, in hunc scopulum illidit; cum potius utraque sit consideranda causa.

Ita

Ita namque facile intelligetur, quare iustus titulus, ac bona fides requirantur. Neque enim sine domini titulo dominium transfertur, ac multo minus dolose agentibus Legislatores suppetias ferunt.

§. XXII.

Quod autem ius Canonicum etiam in longissimi temporis præscriptione, ubi memoria non extat, eadem requisiti & bonam fidem perpetuo exigat, non probitati atque æquitati insigni, sed arcanis Pontificis acceptum ferendum, lites longiores efficere cupientis, aut errori insigni, cum frustra de titulo, frustra de bona fide disceptetur, post tempus memoriam hominum superans,

§. XXIII.

Arbitrium ciuitatis vero, cum debeat esse prudens, hinc breuius rerum *mobilium, quam immobilium* vsucapioni, ob utilitatem *commerciorum*, tempus est præfixum.

§. XXIV.

Nec diu cogitandum, quare ciuitas EFFECTVS domini ex iusta causa sæpe RESTRINGAT, ac quibusdam personis, utpote *pupillis, minoribus, prodigis* administratione interdicit, ALIENATIONI rerum

let persequens, nisi
mutata h. d. rei trillu
uinatus s. qua a titu
cum legitur re. cum
in tractuum re. legi
ter, se. com. parti
contra h. d. h. d. h. d. p.
Non vero d. d. h. d. h.
pre. h. d. h. d. h. d. h.
emo, quare itidem
et proportionem
h. d. h. d. h. d. h.

rum certas *condiciones* ac *limites* ponat, res *sacras, religiosas, sanctas*, non alienandas, SUPERSTITIONE haud raro intercurrente, admittat.

§. XXV.

Id conceditur, non male agi ac præcipi, ut obseruetur ordo in omnibus; estque perabsurdum, ut, quod factis adhibetur usibus, sine ordine iterum ad usus applicetur promiscuos. At inane est quoque, existimare, Deo aliquid dominium ac ius singulare hisce in rebus competere, iisque diuini inesse nonnihil. Simili ratione *coemiteria* a reliquis locis merito seiunguntur, ne cadauera homines viuos incommodent; quemadmodum non iniuste sanctione poenali muniuntur portæ, ac moenia, ne quis hostili animo transfiliat ea. Quidquid *pagani* peccarunt, atque etiam nonnulli e Christianis, hoc est, quod sicuti illi DIIS SUPERIS res *sacras*, ac DIIS HEROIBVS res *sanctas*, & comparate *religiosas* DIIS MANIBVS consecrarunt; ita hi SANCTIS suis dederunt portas, munimenta, & religiosis locis beatos *martyres* singulariter patrocinari statuunt, locaque ei usui destinata *benedicant*; simulatque mortuis prodesse credant, in *ecclesiis* si fuerint sepulti.

§. XXVI.

§. XXVI.

Hoc mirum videri posset, quare tot de usufructu, usu aliisque seruitutibus realibus leges ciuiles extant, cum omnia a dispositione & ordine paciscentium, aut concedentium pendeant. Sed desinent mirari, qui perpendunt, de omnibus contractuum speciebus inueniri imperantium leges, & instituta: idque iura nostra de emptione, venditione, locatione ac conductione, ceteris, luculenter ostendunt. Causa eius rei est, vt fraudibus ponatur obex, litibusque: ac dubiæ quæstiones, quoad fieri potest, decidantur. Quod in applicatione ad SERVITUTES similiter dicendum; inque arbitrariis legibus variorum populorum clare hac parte deprehenditur: ita tamen, vt vnusquisque sua sectetur principia, ac rationes interdum singulares. Sic Romani nullam seruitutem admiserunt, quæ ratione *seruiensis prædii* in FACIENDO, aut etiam, cum adhuc allium olerent isti atque cepas, in IVCVNDITATE AC VOLVPTATE consisteret. Solam illi vtilitatem eamque *perpetuam* prædii, cui seruitur, respexerunt. Perpetua vtilitas vero causam poscit *naturalem*, quæ sola est perpetua, non autem *artificialem*, quæ ab operatione

DOMI-

ser persequitur, nisi
mutanda res sit
minutus s. qua sita
cum igitur rem
contractuum respici
bet s. cum parti
contra hanc sita
Non vero ad rem
prelium, sed etiam
em, quæ itidem
et proportionem
habet.

DOMINI prædii seruiensis pendeat, variis ex rationibus aliquando deficiente. Doctores plurimi id minus accurate perceperere, opinati, a dominio prædii dominantis nihil fore faciendum. Quod non est. Hic facit, & vitur seruitute in re aliena: alter vero patitur, aut non facit. Et licet quis etiam a domino prædii seruiensis possit factum stipulari; non tamen perpetuæ & nunquam defecturæ utilitatis rationem, seruitutemque realem talis stipulatio efficiet. Quid enim? si non efficeret, quod volo? quid? si non posset? Utilitas certe, quam primario in mente habent seruitutem constituentes, eaque PERPETVA, talem causam *artificialem* vix admittit, quia deficere potest. Ergo naturalem causam flagitabant Quirites, quæ nunquam cessat, cum consequa semper ratione agat natura. Nam etsi deficit aliquando stillicidium flumenque; non tamen deficiet semper; cumque pluit, & stillicidium & flumen auerti, vel non auerti poterit. Quod dum non animaduertunt Icti nostrates, temere isti reprehendunt Ictos veteres, ipsumque Paulum contra praxin Romanam causam naturalem exegisse somniant. Idem error illis obrepit, dum solius utilitatis,

NON

non iucunditatis gratia seruitutes constitui a Iurisconsultis obseruant adfirmatum; ignari, Romanos rusticæ rei inprimis ac simpliciori vitæ deditos de voluptate initio vix cogitasse. Quod variavit dein, influente in ciuitatem luxu, recte id adnorante celeberrimo NOODTIO *Probabil. Iuris Lib. I. c. 3.*

§. XXVII.

Sicuti vero de seruitutibus leges ciuiles feruntur; ita quoque de DOMINIO UTILI eiusque variis speciebus iura exant emphyteutica, feudalia, eaque diuersa; quorum neutrum e iure necessario naturæ *amens* prodit; sed ad hæcce negotia in certum ordinem cogenda ac dilucidandas varias conclusiones extogitata sunt vniuersa.

§. XXVIII.

Semper namque vigilare solet ac debet ciuitas, ne, quod ad salutem generis humani ac iura ciuium pertinet, vilo modo violetur atque in abusum vertatur. Hinc ea quoque iura POSSESSIONIS seuere tuetur, interdicta aliaque remedia contra turbantes suppeditat, expulsos ac spoliatos ante omnia restituit, malæ fidei possessores prædonesque punit, vindicationes rerum amissarum indul-

*let persequi, nisi
comutanda rei tribu
minatus si qua a hinc
tum igitur reuon
in tractuum restitui
bet se comparti
contra hinc hinc per
Non vero ad re so
prectium, sed ob hinc
em, quæ itidem
et proportionem
tuit.*

indulget, nisi forte publica commerciorum utilitas aliud suadeat. Quo Hamburgensium & Lubecensium mos ac paroenia iuris antiqui Germanici pertinet: *Hand muß Hand wahren*, de qua Hertium euoluas.

§. XXIX.

Ex hoc capite septentrionalium populorum fere omnium vetus consuetudo, ratione subiectorum, poterit defendi, quando *NAVFRAGORVM* bona vel *occupantibus*, vel *fisco* addicunt, ne sui ob difficultatem persequendi ac probandi dominium inanibus litibus inuoluantur. Melius enim est, carere re sua bona fide, quam tempus perdere & consumere temere, quod superest. Vnde vix est, vt hac parte Bornholmensium iuri tam saeva sit scribenda dica. Intuitu externorum vero nihil rationis suppetit, nisi illa Cyclopica, quam precedenti capite §. 26. indicauimus.

CAP.